

**ПРАВИЛА О ДОМАЋЕМ РЕДУ У КАЗНЕНИМ ЗАВОДИМА У
БЕОГРАДУ, НИШУ И ПОЖАРЕВЦУ,**

1902.

*** * ***

**PRAVILA O DOMAĆEM REDU U KAZNENIM ZAVODIMA
U BEOGRADU, NIŠU I POŽAREVCU,**

1902.

ПРАВИЛА

О ДОМАЋЕМ РЕДУ

У КАЗНЕНИМ ЗАВОДИМА

У БЕОГРАДУ, НИШУ И ПОЖАРЕВЦУ

мил. др.
35369

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У СРПСКО-КРАЉЕВСКОЈ ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1902.

Чл. 1.
36272

ПРАВИЛА

О ДОМАЋЕМ РЕДУ У КАЗНЕНИМ ЗАВОДИМА

у Београду, Нишу и Пожаревцу.

I.

Примање осуђених у завод.

Члан 1.

Осуђено лице, кад дође у казни завод, одмах ће бити пријављено управнику завода или овога заступнику, који ће наредити да се оно у завод прими, књигу осуђеника упише и његов лични опис најтачније у књигу стави.

(Измена од 13. јуна 1902 год. бр 6849,)

Члан 2.

За овим наредиће се да се примљено лице тачно прегледа :

а., шта од хаљина, новаца и других ствари при себи има;

б., у каквом се стању здравља находи. А ако је из места где влада каква заразна болест или је прошло кроз таква места, да се изолише и држи извесно време под присмотром, па тек пошто се на њему ништа не нађе сумњивог, да се помеша са осталим осуђеницима. (Наредба Министра правде од 16. јуна 1884. бр. 2529).

Преглед ствари учиниће рачуновођа завода и то редовно пред управитељем или овога заступником, нарочито кад су осуђена лица имућнијег стања, где по потреби имаће се осуђена мушка лица до кошуље свући. Но кад би управитељ другим важним пословима спречен био, моћи ће овај преглед извршити рачуновођа и без управитеља, особито код лица нижег и сиромашнијег стања.

О стању пак здравља пријављеног лица увераваће се сам лекар завода; па ако нађе да је осуђено лице болесно и лекарску негу потребује, он ће дужан бити јавити то на писмено управи, иначе само ће усмено извести управитеља да је прегледано лице сасвим здраво.

Преглед над женскима вршиће се пред надзиратељком.

Члан 3.

Осим нужних носећих хаљина и спаваћих ствари, осуђена лица не смеју друго при себи имати.

С тога, што се год при прегледу од новаца или других скупоцених и сувишних ствари буде нашло, долази у депозит код управе и ту ће се чувати под нумером, под коју и осуђеник долази кад у завод ступи, докле се год осуђени у заводу налази.

Оне пак ствари, које су квару подложне, или би их теретно било чувати, управа може, ако осуђени с њима друго какво наређење не учини, наредити да се на лицитацији продаду, па и тај новац у депозит на горњи начин узме. (в. чл. 42).

Члан 4.

Сваком осуђеном, чим се у завод прими, има се прочитати и објаснити оно од ових правила, што се на осуђене односи; а тако и правила која су за управљање њихово нарочито прописана, као и пропис §. 100. казненог законика.

Свима пак осуђенима прочитаваће се то сваког месеца по једанпут и то у недељу или који празнични дан.

Члан 5.

Сваки осуђени добиће нумеру и та ће на његовом месту и више његове главе прикована бити. Ствари осуђеника у колико је могуће нумерисаће се истом нумером под којом је и осуђеник, а нарочито стараће се да се на периво осуђеника његова нумера стави.

Ако се за нужно нађе да осуђеници своју нумеру и једнако на себи носе, може се и то наредити.

II.

Поступање са осуђеницима.

Члан 6.

Са осуђеним ваља поступати у опште строго али правично и човечно и тако, да све буде управљено на њихово изображење, нарочито морално поправљање.

Исто тако и на здравље осуђених треба обраћати свако призрење, које је у циљу казне, унутрашњег реда и дисциплине апсанског завода.

Члан 7.

Мушка и женска лица, као и малолетници, држаће се саовим одвојено; и строго мотрити, да се једни с другим никако не састају.

Ако би се по случају каквом десило, да се мушки са женском сусретне, женска је дужна одмах стати и окренути главу, док мушкарац прође.

Члан 8.

Лица на рад употребљена, док су при раду, не смеју говорити, осим ако би што нужно имали да кажу или да питају.

Па и онда кад нису на раду, морају се тек на пристојан начин између себе забављати и разговарати; само није дозвољено да воде тада разговор о рђавим делима која су учинила док су у слободи била, или којекакве скаредности причати. С тога ће настојници на све то морати строго пазити.

За настојнике могу се узимати и лица од осуђених, која су доброга владања и повише већ времена у заводу провела, но гледаће се да ова лица са осуђенима у једној соби не седе, а нарочито заједно не спавају.

Члан 9.

Све собе осуђеника, кад су ови унутра, треба свагда да су резом затворене; и само у одређене часове да се отворе, кад се осуђени имају на поље пуштати ради телесне нужде или ради проходања.

Члан 10.

Кад су осуђени у собама, свагда ће се по један служитељ у ходнику налазити да стражу чува и пази да се што не догоди и да на руци буде ако се каква помоћ устрази.

Члан 11.

Сваки осуђеник има право жалити се управитељу, а осуђенице надзиратељци, против рђавих поступака појединих осуђених или чувара, али се при томе имају добро чувати да им жалбе не буду лажне.

Члан 12.

Допушта се и то, да осуђеницима могу у завод долазити, ради виђења, њихова родбина и пријатељи; но за ово се мора свагда тражити одобрење од управника завода или његова заступника.

За ове ће састанке управе казних завода у Београду и Нишу одредити један нарочити дан у недељи, а управа казног завода у Пожаревцу два дана у недељи, и означити време, у које ће се одређенога дана лица са стране пуштати у завод.

Састанак тај мора се држати само на месту за то одређеном.

Разговор не може трајати дужије од пола сахата. Он бива у присуству управника или другог чиновника завода или једнога од најпоузданијих служитеља, које ће управник одређивати, кад не нађе за нужно, према осуђенику и лицу које састанак захтева, да он сам састанку буде присутан.

Разговарати се може само језиком који присуствујући разуме.

Код осуђеница при разговору ће присуствовати увек надзорница, а поред ње може бити присутан и управник кад нађе за потребно. А ако би надзорница била чиме сиречена, онда ће присуствовати један орган завода са једном најпоузданијом осуђеницом, коју за то предложи надзорница.

(Види измене од 17. новембра 1899 године бр. 12610 и од 30. марта 1901 године бр. 3493.)

Члан 13.

Не закрађује се такође да осуђени стоје и у писменој одношењу са лицима у чл. 12. споменутих. Но то може бити само под овим ограничењима:

а, да се таква писма пишу само у време, које није за рад одређено;

б, да сва писма, како одлазећа тако и долазећа, као и све пакете који би осуђенима долазили или од ових одлазили, отвори и прегледа управитељ завода; па, ако у њима ништа не нађе због чега би се имали обуставити или натраг вратити, да их тек онда осуђенима издаје или од њих даде испратити; и

в, да ниједан служитељ не сме ништа од стране осуђених коме или на страни или у заводу самом предати, док то управитељу не јави и одобрење од њега не добије.

Ниједан осуђеник не сме без знања и одобрења управитеља буди какву прозбу или жалбу на власти писати и властима слати.

Члан 14.

Осуђенима не закрађује се ни читати, но само у сате када се не ради. Само се оне књиге могу читати које управитељ одобри.

Члан 15.

Лица отменијег реда и бољег стања држаће се одвојено од осталих осуђених, ако би то и владањем својим заслуживала.

У опште ваља гледати да свагда равни с равнима буду затворени, осим, ако које лице, по своме понашању, не би то призрење заслуживало.

Члан 16.

Осуђени не смеју ни од кога новце примати, било као поклон или иначе. Оно што би осуђеник од куће или са стране за своју потребу добио, предаће се управи и с њима поступити по наређењу чл. 3. и 42.

III.

Изражавање осуђених.

А. Рана.

Члан 17.

За сада остаје она иста храна, која је и до сада осуђенима давана. Но доцније учиниће се и у томе боља измена.

(Види правила о снабдевању људском храном у казним заводима од 18. децембра 1900 год. КБр. 14829.)

Члан 18.

Ручавање бива на месту за то одређеном. На ручак долазе најпре мушки, па после женске.

У подне, кад се знак за то да, осуђени долазе на готово и усуту јело.

Члан 19.

Болесна лица за која лекар нађе да не могу поднети обична јела, добијају на место ових друга лакша јела, но тако, да се опет ред ручавања не ремети.

Осуђени нехришћанског закона добијају обичну домаћу храну.

Исповедници израиљске вероисповеди могу о њиховој пасхи добити у прописној количини од својих једновераца некисео хлеб; но то да не буде без нужног надзора.

Члан 20.

Као што је §. 20 казн. зак. прописано, осуђени имућнога стања могу се и о своме трошку хранити. Но на то не могу више издавати од 5 талира месечно.

Храну ову добијаће на начин, како управитељ за најсходније нађе.

Члан 21.

За пиће осуђени имаће само воду, која ће им се изјутра, у подне и у вече доносити.

Имућни пак могу набављати о свом трошку о ручку највише по пола сатџика вина или по чокањ ракије.

Члан 22.

Против неуредне хране, жалбе се подносе управи, и ова се услед тога, као и само по званичној дужности има одмах побринуту, да се добра и пропису одговарајућа храна издаје, и протоколарно извидети, зашто је и пре рђава храна дата.

В. Одело.

Члан 23.

* По правилу (§. 20. казн. зак.) само сиромашна лица одевају се у заводу овом о државном трошку, а сви други осуђени дужни су сами о своме оделу старати се.

Члан 24.

Они, који се о државном трошку одевају, добијају једнако одело и према квалитету одела управа ће одређивати колико ће оно имати служити. С тога лица таква дужна ће бити да предате им ствари добро чувају.

Кад се што од ствари сасвим или од чести подере, јављаће се управитељу, и у овом другом случају истаће се што буде нужно за оправку, која ће се такође, ако није друкчије могуће, набавити о државном трошку.

Члан 25.

Под оделом разумевају се и нужне спаваће хаљине.

В. Одржање реда и чистоће.

Члан 26.

За осуђене постоје ближа наређења у домаћим правилима, како се у смотрењу одржања реда и чистоће имају управљати.

Члан 27.

Што се пак самог завода тиче, управитељ ће пазити да се свуда највећа чистоћа одржава.

Нарочито собе, које су за обитовање одређене, имају се сваки дан добро почистити, добро провејати и то неколико пута преко дан, особито лети, а чешће и опрати.

Најмање једанпут у години ваља их окречити, и док се добро не осуше, да се осуђени не пуштају унутра.

И кревете требаће више пута преко године опрати и спаваће хаљине претресати.

Члан 28.

По патосима, како у собама тако и ходнику, нарочито где су цигље, не сме се вода просипати, нити иначе да се јако поливају.

Члан 29.

На чист ваздух пуштаће се осуђени сваки дан, по један сахат пре и после подне, на место за то одређено, где ће под надзором нужног броја чувара бити.

(Други одељак овога члана укинут је изменама од 13. јуна 1902 год., бр. 6849.)

Члан 30.

Управитељ ће дужан бити да све осуђенике без разлике обиђе свакога дана бар по једанпут.

За женске осуђене може се по каткад извештавати од надзиратељке, а некад и сам у пратњи са надзиратељком женски затвор обићи.

Г. Нега болесника.

Члан 31.

Кад се које лице од осуђених разболи, нарочито напрасно, има се зато одмах јавити управитељу или овога заступнику, или, у одсуству обојице, рачуновођи, а од ових лекару, да болесника прегледа и нужну му помоћ даде.

Члан 32.

Болесници држаће се одвојено од других осуђеника.

Ред и чистоћа овде се највише препоручују.

Члан 33.

На то: да се нужни ред и чистоћа код болесника одржи, да се наредбе лекара како у узимању лекова тако и иначе тачно извршују, као и за надгледање и послугу око болесника, могу се и овде одредити они од осуђених лица, који су доброг владања и од дужег су већ времена у заводу.

Но при томе пазити треба да се опет мушки са женским не састају.

Члан 34.

Болесницима издаваће се онаква храна, какву лекар одредио буде.

Члан 35.

За оне, који би се душевно разболели, или би имали какву опаку заразљиву болест, управа ће дужна бити, кад јој такво

лице дође или се у заведењу разболи, до-
ставити случај Министру правде и јавити
му каква рода има такво лице и да ли лекар
налази, да се оно, без опасности за друге,
може у заведењу задржати, или га треба
из овог, за време или на свагда, извадити.

Члан 36.

Ако би болесник који умро, управа ће
одмах преко надлежне полицајне власти
јавити такав случај роду или другим нај-
ближим сродницима умрлога, ако би каквих
било.

Ствари, које би иза умрлога остале, ако
се не би имале употребити на измирење
каквих трошкова, које је он у заводу
учинио, издаће се његовим наследницима.

IV.

Рад осуђених.

Члан 37.

Осуђени радиће оне послове који им се
предавали буду. Тек кад нема посла др-
жавног, може се осуђенима дозволити
да и за приватне људе што раде и то само
у заводу.

Кад се осуђени на државне послове
употребљују, свагда ће им се давати
онај посао који су они и пре радили, или
томе сродан; а ако нису никакав посао
радили, научиће се онаквом послу какав
је према њиховом саставу и осталим свој-
ствима за њих најудеснији, те да им здрављу
не шкоди, пазећи притом и на то, да се
осуђени уче оним пословима који се код

нас највише траже, те тако да им се да
прилика, да по изласку из завода могу лако
наћи себи начин живљења.

Члан 38.

Писмена лица од осуђених могу и на
писмене послове, у управи или иначе у
заводу, употребљена бити; но рад њихов
треба свагда довољно контролисати.

Члан 39.

Послове приватних лица радиће осуђени
за награду, коју ће они сами са приват-
нима угађати, али свагда у присуству упра-
витеља или његовог заступника.

Ако се при томе од стране осуђенога
лица открије какво злоупотребење, за-
браниће му се даље свака таква радња.

Члан 40.

Кад се какав посао са приватнима угоди,
записиваће се одмах у нарочиту за то
спремљену књигу »бележницу«: кад је, који
и какав посао погодио, с киме и по што.

Ову књигу »бележницу« моћи ће управа
поверити да, под надзором њеним, води и
које писмено лице од осуђеника.

Члан 41.

Новци за урађени посао предају се
управи.

Рачуновођа ће, или у исту књигу »бе-
лежницу«, или, што ће ради контролисања
боље још бити, у другу особену књигу за-
писивати својом руком: кад је и колико
новаца, за чији рачун, од кога и за који
посао примио.

Новци ови држаће се одвојено у каси управе, а за њих одговара онај који касом рукује.

Члан 42.

Половина зарађених новаца који су чисто за руке узети, припада каси државној; а друга половина лицу које је посао урадило.

Новци ови што осуђеноме на део долазе, неће се, по правилу, овоме издавати, него ће се у депозиту држати и поступиће се с њима као и са осталом готовином осуђених (чл. 3). Но ако би осуђени потребовао нешто новаца, било да себи што набави, било да на издржање фамилије даје, може му управа, како од ових тако и од оних који су у чл. 3. споменути, од времена на време, по једну малу суму издавати, које ће се све у дотичне књиге бележити.

Члан 43.

За бољу контролу, могу и осуђени код себе имати по једну бележницу, коју ће им управа по означеној цени продати, па ту и сами бележити кад су шта примили и шта се као њихово у депозиту налази.

Члан 44.

На случај ако не би било државног рада, управа ће се и сама постарати да осуђенима рад набави, само да пазе да у такве уговоре не улази, где би одговорност какву на себе навући могла.

На случај да управа буде у стању јемчити за израду и ваљаност посла, оне ће сама и цену истога опредељавати, и од ове само трећину осуђеноме дати.

Члан 45.

Ако би таквих занатлија било, који би за упражњавање своје радње потребовали извесне алате, који би простор какав узимали, као што су н. пр. чизмари и т. д., управа ће им, ако је и у колико могуће, дозволити да и своје алате донети могу, но само стараће се да они одвојено од других у особеним собама раде, имајући занатлије једног или подобног рода заједно у собама држати.

Члан 46.

Овим занатлијама може управа дати кога од малолетника, које ће они у занату поучавати, ако за ове не би никаквог државног посла било.

Члан 47.

Ако би осуђени радили какав повећи и знатнији државни посао, они, који се тачни и прилежни у раду покажу, добиће за то неку награду од државе, у новцу или у другом чему.

Награду ту, на предлог управе, одређиваће и одобравати Минисгар правде.

Члан 48.

Никакви послови, осим најнужнијих домаћих потреба, неће се радити у недељне и празничне дане.

Члан 49.

Свако јутро и вече изводиће се осуђени, у одређено време, на молитву, и тада ће један од њих читати гласно „Оче наш“.

Лица неправославне вере неће тада на молитву излазити, него ће им се одредити одвојено место, где ће се насамо и у тишини, по својој вероисповеди, Богу молити.

Члан 50.

Осуђени православне вероисповеди ићи ће сваке суботе у цркву, и то једне недеље мушки а друге женске.

У време поста причешћивање се по до сада постојећем правилу, док се друкчије не нареди.

V.*)

Награђивање осуђеника.

Чл. 51.

Осуђеници, који би се својим владањем и вредношћу одликовали и озбиљно трудили да се поправе, могу, по нахођењу и одлуци управника завода, бити награђени:

1. Допустом да им могу чешће долазити лица означена у члану 12.; ~~такође~~
2. Похвалом пред осталим, сакупљеним, осуђеницима;
3. Што би се поставили за настојнике (чл. 8. и 12.) или употребили на боље по-

*) Одељак V. „Дисциплинаре казне“, који обухвати чланове 51.—61., закључно, замењен је, измењена од 13. јуна 1902. год. бр. 6849., овим одељцима: V. „Награђивање осуђеника“ (чл. 51.), VI. „Дисциплинско кажњење осуђеника“ (чл. 52.—60.) и VII. „О превентивним мерама за одржање реда и сигурности у заводу и поступку у ванредним случајевима, опасном по ред или сигурност, као и на случај злочинства или преступа код осуђеника“ (чл. 61.).

слову, а, нарочито такве, ради вршења којих би им било допуштено слободније кретање и не би били под непрестаним надзором;

4. Премештајем међу осуђенике боље класе, по моралу и с погледом на казну; и

5. Поднашањем нарочитог предлога за помиловање Министру правде од стране управе завода.

Овакви осуђеници добијаће помиловање пре оних осуђеника, који су с њима заједно у завод дошли, али нису награђивани.

Свака награда заводиће се у књигу осуђеника, као што се то и са дисциплинским казнама чини (чл. 60.).

VI.

Дисциплинско кажњење осуђеника.

Члан 52.

Дисциплински иступи, због којих ће се осуђеник казнити, јесу: леност, непослушност, упорство и уопште грешења против ових правила, домаћих правила за апсански завод и других прописа који би осуђенику познати били, као и иступи које казнени законик полициски казни.

Члан 53.

Дисциплинске су казне:

1. Укор;
2. Давање осуђенику непријатнијег или тежег посла;
3. Лишавање осуђеника, за извесно време, да може сам себи набавити што од јела

или пића, као и лишавање састанака са лицима означеним у члану 12., писања писама, читања књига и томе подобно;

4. Одузимање извесног дела зарад осуђеникове (чл. 42., 44. и 47.) у корист државне касе;

5. умањење хране;

6. Одузимање постеље;

7. Усамњени затвор;

8. Затвор у мрачној ћелији;

9. Превођење у класу горих осуђеника, по кривици; и

10. Оков.

Ове казне могу, по потреби, бити и везане једна с другом.

Телесна казна не може се ни у ком случају применити наспрам осуђеника.

Члан 54.

Колико је у погледу дисциплине погрешно, ако се са осуђеницима врло благо поступа, те се и тежи иступи њихови кроз прсте гледају, толико је опет погрешка, ако се осуђеник и за најмању ствар узима строго на одговор и казни. Зато ће се осуђеник за одвећ мале иступе, који се више из несташлука чине, моћи и само укорити.

Укор бива кад се осуђеник, у канцеларији или и јавно, пред више осуђеника, изобличи за неупутно владање, с претњом, да ће се, ако се не поправи, други пут с њим најстрожије поступити.

Члан 55.

Казна умањења хране састоји се у томе, да се осуђенику даје само хлебац и вода

или, код тежих иступа, и само половина одређеног obroka у хлебу, са извесном мером воде.

Ова казна може трајати најдуже до осам дана и сваког трећег дана храна се може побољшавати.

Члан 56.

Одузимање постеље састоји се у томе, да кривац лежи на самим даскама и само му се један покривач даје.

И ова казна може трајати највише осам дана.

Члан 57.

Усамњени затвор може трајати највише 30 дана, а затвор у мрачној ћелији највише 8 дана. Затвором се осуђеник може казнити и на неколико часова.

Младолетни осуђеници, старији од 18 година, могу се казнити затвором у мрачној ћелији најдуже 24 часа и овако се могу казнити највише трипут у недељи дана, а осуђеници испод 18 година не могу се овим затвором казнити.

Затвор издржава осуђеник у засебној ћелији, видној или мрачној, према природи затвора којим је кажњен, где му се и храна доноси. Усамњени затвор може бити и с радом, у ћелији, ако би оваквог рада за кажњеног имало.

Осуђеници, кажњени затвором, лишиће се заједничке шетње са осталим осуђеницима и шетаће се уопште само толико, колико то лекар завода буде за потребно нашао; а, сем тога, они неће моћи сами набављати себи што од јела или пића.

Члан 58.

Оковом се могу казнити само они, који су осуђени на робију, а издржавају ову казну без окова.

У оков осуђеник може бити стављен до три месеца. Оков може бити тежак или лак (§. 14. казненог законика).

Но, оковом се може казнити осуђеник и на неодређено време, ако би покушавао да бежи или би се спремао за бегство, или би био опасан за околину, или крајње упоран или непослушан. У овом случају осуђеник ће остати у окову све дотле, док не престане узрок који је ову казну изазвао.

Оков, као дисциплинска казна и као мера предохране, нарочито ће се, редовно, примењивати над осуђеником, који би у бегству био ухваћен.

Оковом се не могу казнити политички кривци, младолетници и женскиње.

Члан 59.

При одређивању врсте казне у појединим случајима има се држати постепености, т. ј. прво се примењују лакше, а потом теже казне, редом означеним у члану 52., у колико природа иступа или недовољност раније примењене казне за поправку осуђеника не би налагале да се од тога правила одступи.

Приликом одређивања врсте казне и величине ове, имаће се у виду величина иступа, околности под којима је иступ учињен и последице његове, величина одговорности осуђеникове, степен покварености, опако-сти или упорства његова, и његово дотадање владање у заводу.

На телесни састав и здравље осуђеника обраћаће се нарочито пажња, у колико се год ово може сложити са дисциплином у заводу. Ако би извесна казна могла бити опасна по здравље осуђениково, онда ће се претходно о томе саслушати лекар завода; а, на случај, да се лекар не би могао одмах додати, а казна би се морала без одлагања изрећи и приступити њеном извршењу или би се тек за време издржавања казне приметило да је она убитачна по здравље осуђениково, лекарево ће се мишљење прибавити накнадно, што је пре могућно. Лекар ће дати, написмено, мишљење: да ли је и у колико дотична казна опасна по здравље осуђениково, и да ли би се према томе она могла, и у којој мери, применити на осуђеника или би напротив требало применити другу врсту казне; и ако би се лекар изјаснио против извесне казне, ова ће се, ма да је насупрам осуђеника већ и примењена, заменити другом казном, или ће се осуђеник њоме блажије казнити, како, према циљу казне и мишљењу лекареву, у даном случају најоправданије буде.

Члан 60.

Казне дисциплинске, изузимајући укор, изричу се тек пошто се осуђеник протоколно саслуша и учини ислеђење кривце. Њих изриче управник завода или његов заступник. Одлука о казни, са актима ислеђења, придружиће се осталим актима која се односе на кажњеног осуђеника, а, поред тога, кад одлука извршном постане, назна-

чиће се тачно у књизи осуђеника да је осуђеник и за какву кривицу дисциплински кажњен.

Против осуда на казне означене под 4., 7., 8., 9. и 10. члана 53., кажњени осуђеник може се жалити Министру правде, у року од 3 дана од дана кад му је она саопштена. Жалбу ће изјавити управи, а ова ће бити дужна послати предмет Министру најдаље за 24 часа од пријема жалбе. По жалба не задржава извршење казне.

VII.

О превентивним мерама за одржање реда или сигурности у заводу и поступку у ванредним случајима, опасним по ред или сигурност, као и на случај злочинства или преступа код осуђеника.

Члан 61.

Управник има да, у границама своје надлежности, предузима све потребне мере ради одржања реда и сигурности у заводу.

У случају пожара у заводу или његовој близини, побуне или боја међу осуђеницима, или овима подобним ванредним случајима, опасним по ред или сигурност у заводу, као и у случају покушаја бегства осуђеника, управник може ставити поједине осуђенике у затвор, а осуђене на робију, по оправданој потреби, и у оков (чл. 58.), и без саслушања (чл. 60.) и претходне писмене одлуке своје, но његова је дужност старати се да ове мере противу осуђеника трају само дотле, док не би престао узрок,

којих их је изазвао, а, где би било кривице осуђеника, управник ће односно не поступити, што је пре могућно, онако, како ова правила прописују.

У одсуству управниковоу, у овим случајима могу, у првом реду педесетар, а после њега десетари или и обични чувари, ако би неодложно потребно било, затворити осуђенике у засебну собу, но о томе су дужни одмах, без одлагања, известити старијега од себе, како би о свему и управник или овога заступник што скорије извештен био.

Ако би осуђеник учинио какво кривично дело судски кажњиво, управник ће предузети потребне мере за одржање реда у заводу и о учињеном делу известити одмах надлежну последну власт.

VIII.

Отпуст из завода.

Члан 62.

Кад се осуђено лице има из завода пустити, на један дан пред излазак, издаће му се све његове ствари које је собом у завод донело, ако би таквих било, као и новци које би у депозиту код управе имало.

Управитељ или његов заступник издаће му још и исправу отпуштања.

Члан 63.

Осуђени отпуштаће се из завода свагда изјутра и то после доручка, зато ће се строго пазити кад коме истиче време казни, па ће, на један дан пре истека рока, све оно спрењено бити, што је нужно да се може кривац сутра дан отпустити.

При отпуштању, управитељ ће поучном беседом посаветовати отпуштајућег се, да у будуће на своје владање боље пази, да све оно избегава што би га опет на какво преступљење навукло и у опште да се влада као честит и поштен грађанин, јер упадне ли опет у погрешку, строжије ће се с њиме поступати него до онда.

Члан 64.

Лица која су тешко болесна могу и даље у заводу остати, докле се бар тако не опораве да из завода могу изаћи.

№. 3590.

7. октобра 1868. год.

у Београду.

Председник
Министарског Савета,
Министар правде,

Б. Д. Ценић.

Чв. д.
35369
47418